

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **M. J.**, zast. JUDr. Ing. Jiří Špeldou, advokátem se sídlem kanceláře v Hradci Králové, Šafaříkova 666, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2010, č. j. OAM-20/LE-BE03-P08-R2-2007, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 26.2.2010, č. j. OAM-20/LE-BE03-P08-R2-2007 se rozhodnutí zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Odměna advokáta JUDr. Ing. Jiřího Špeldy se u r č u j e částkou 4.800,-- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Hradci Králové do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasná žaloba směřovala proti rozhodnutí označenému v záhlaví, kdy správní orgán rozhodl tak, že žalobkyni mezinárodní ochrnu podle § 12, § 13 § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění (dále jen zákon o azylu), neudělil. Krajský soud v samotném úvodu předestírá, že se jedná již o druhé rozhodnutí vydané ve věci žalobkyně, když prvé řízení týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8.1.2007 bylo vedeno u zdejšího soudu pod sp. zn. 28 Az 2/2008. Ten po provedeném dokazování vyhodnotil samotný příběh žalobkyně jako nevěrohodný, nicméně pod vlivem informací zachycujících tehdy aktuální situaci v zemi původu rozhodnutí žalovaného rozsudkem ze dne 29. října 2008 zrušil, vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení a v něm uložil (i s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 24. července 2008 sp.zn. 2 Azs 49/2008 ve věci skutkově obdobné) doplnit dokazování a opětovně posoudit důvodnost žádosti žalobkyně ve směru § 14 (humanitární azyl) a § 14a (doplňková ochrana) zákona o azylu.

Výsledkem bylo vydání nového rozhodnutí, které žalobkyně opět učinila předmětem soudního přezkumu, když je označila za nezákonné. Nezákonnost spatřovala především v neúplném zjištění skutkového stavu věci, kdy namítala porušení § 3, § 4 odst. 2 a § 52 zák.č. 500/2004 Sb., správního řádu. Tvrdila, že žalovaný nedostál své povinnosti uložené mu krajským soudem, neboť nedoplnil dokazování o aktuální zprávy zachycující vývoj bezpečnostní situace v Konžské demokratické republice. Upozornila na neaktuálnost informací, ze kterých žalovaný vycházel (nejnovější použitá informace byla Zpráva MZ USA o stavu dodržování lidských práv v KDR z února 2009 hodnotící rok 2008). Existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany by však měl správní orgán posuzovat ve vztahu k aktuální situaci v zemi původu žadatele v době vydání rozhodnutí. Vyslovila přesvědčení, že žalovaný se měl zaměřit na postavení žen v současné KDR, zjistit možnosti bezpečného návratu samotné ženy, resp. ženy s nezl. dítětem, které se žalobkyni narodilo již na území České republiky. V Kinshase, kde do doby odchodu žila, již nemá žádné zázemí, její rodina byla zabita. Není tedy opodstatněný závěr žalovaného, že návratu žalobkyně do Konga nic nebrání. Žalovaný sice nespороval, že na území probíhá řadu let ozbrojený konflikt mezi vládními jednotkami, různými ozbrojenými složkami, přičemž si boje vyžádaly mnohatisícové oběti. Přesto dospěl k závěru, že zjištěná situace by se žalobkyně a jejího nezl. dítěte dotknout nemohla. Dále žalobkyně poukázala na velmi vážnou situaci žen a nezl. dětí, neboť, jak z dostupných a aktuálních zpráv vyplývá, v KDR panuje svévole a násilí včetně násilí sexuálního páchaného na ženách a dětech, které zůstává naprosto nepotrestáno. Opět zdůraznila svůj azylový příběh, ve kterém předestřela politické aktivity svých rodičů, které skončily zabitím všech rodinných příslušníků vyjma žalobkyně. Uzavřela tak, že v jejím případě jsou naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12, případně § 14 a rozhodně § 14a zákona o azylu. Poukázala na účelový postup žalovaného, který velmi závažné informace nevyložil ve prospěch žalobkyně. Tvrdila nedůvodnost pochybností správního orgánu ohledně věrohodnosti jejího příběhu

s tím, že příběh popisovala přesvědčivě, výpověď neměnila a rozpory tak mohly být zapříčiněny toliko vinou nesprávného pochopení jejích slov. Poukázala na prožité trauma, pod vlivem kterého se následně vyjadřovala zdrženlivě, stručně ovšem nikoli s cílem mást žalovaného. Nedůslednost žalovaného a nesprávné hodnocení objektivní situace v zemi původu žalobkyně především spatřovala v nezhodnocení vážných informací ohledně ozbrojeného konfliktu v oblasti Severního Kivu. Žalovaný byl o těchto událostech informován samotnou žalobkyní s tím, že navíc předložila aktuální informace z důvěryhodných zdrojů. O pokračování tohoto konfliktu a mimořádně vážné situaci svědčí mimo jiné i aktuální zprávy UNHCR ze dne 3.12.2007, 17.12.2007. Je tak zjevné, že Demokratická republika Kongo (DRK) nemůže být pro navrátilší se neúspěšné žadatele o azyl bezpečnou zemí. Sám správní orgán připustil na území DRK existenci ne zcela dobré bezpečnostní situace, přesto závažné informace nezhodnotil ve prospěch žalobkyně. Trvala nadále na věrohodnosti jí podávaných informací a především opět poukázala na dosavadní a rovněž aktuální vývoj bezpečnostní situace v zemi původu. Upozornila na hodnocení situace zachycené ve zprávě MZ USA z 11. března 2008, přičemž podtrhla velmi otřesné podmínky žen, kdy jejich znásilňování je vážnou věcí na celém území státu. Poukázala na účelový postup žalovaného, který velmi závažné informace vyložil v neprospěch žalobkyně. Trvala na zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě s datem 10. května 2010 zopakoval velmi podrobně žalobní námitky a z příběhu podaného žalobkyní vyzdvihl, že se obává o život, o který by jí mohli usilovat stoupenci prezidenta KDR Josepha Kabily, kteří zabili její rodiče i sourozence z důvodu aktivit rodičů, kteří veřejně informovali o událostech týkajících se volebního procesu během parlamentních a prezidentských voleb v roce 2006. Žalobkyně potvrdila, že sama žádnou politickou aktivitu nevyvíjela, veřejně se neprojevovala, a proto žalovaný uzavřel, že ve své vlasti nevykonávala činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Obavy o život nicméně spojovala se zabitím svých rodičů, kteří měli veřejně informovat o problémech v souvislosti s volbami v roce 2006 a stoupenci Kabilova režimu je zabili včetně dalších členů rodiny, unikla pouze žalobkyně. Správní orgán upozornil, že žalobkyni byla opakovaně dána možnost přednést fakta týkající se důvodů a okolností jejího odchodu, přičemž v jejím přednesu shledal tak zásadní a závažné nesrovnalosti a nelogičnosti, že ji shledal nevěrohodnou, přičemž své závěry odůvodnil v rozhodnutí. Zdůraznil, že má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany alespoň tvrdí, že nějaké důvody existují, tedy jedná se o řízení, které je provázeno zásadou aktivity žadatele a správní orgán není povinen předestírat žadateli důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována. K otázce tzv. humanitárního azylu uvedl důvody, které označila žalobkyně, tedy osamělá žena s nezl. dítětem bez jakéhokoli materiálního zázemí. Tato fakt žalovaný posoudil a v rámci své rozhodovací pravomoci uzavřel, že případ žalobkyně nelze označit za případ „zvláštního zřetele hodný“, který by zasluhoval humanitární řešení za situace, kdy pobyt na území České republiky je upraven zák.č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Návrat žalobkyně a nezl. dcery do KDR vyhodnotil žalovaný

na základě informací o zemi původu jako možný a bezpečný, ačkoli připustil mnoho let trvající ozbrojené konflikty mezi vládními vojsky a různými ozbrojenými skupinami. Země se však nenachází v situaci mezinárodního ozbrojeného konfliktu a žalobkyně s nezl. přicestují do Kinshasy, ve které je situace stabilizovaná a kde žalobkyně až do svého odchodu žila. Žalovaný při rozhodování respektoval právní předpisy, vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu doplněného informacemi potřebnými pro rozhodnutí. Trval proto na zamítnutí žaloby.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu při jednání za přítomnosti tlumočníka jazyka francouzského. V mezích vytčených žalobními body poté přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s.ř.s.).

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Soud stejně tak jako při předchozím rozhodování o žalobě opět prostudoval správní spis, napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo včetně dosud shromážděných zpráv o zemi původu, vzal v potaz obsahem žaloby i stanovisko žalovaného správního orgánu. Z informací výše uvedených vyplývá, že správní orgán při svém rozhodování vycházel ze žádosti žalobkyně ze dne 15.1.2007, z údajů ve vlastnoručně psané žádosti z téhož data a z pohovorů uskutečněných dne 19.1.2007, 15.3.2007, 26.9.2007, 27.11.2007 a posledního pohovoru konaného dne 4.11.2009. Rozhodoval dále v souladu s informacemi, které v průběhu řízení shromáždil ohledně politické a ekonomické situace v DRK, především se jednalo o Zprávu MZ USA ze dne 25.2.2009 KDR – „Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2008“, Informaci MV Velké Británie – Směrnice pro posuzování žádostí o azyl ze dne 23.12.2008, Zprávu o zemi MV Velké Británie ze dne 27.10.2006, Zprávy International Crisis Group (ICG) z 2.10.2006 a 9.1.2007 – „Zajištění voleb v Kongu: poučení z konfrontace v Kinshase“ a „Společenství dárců se musí angažovat i po volbách“, Informaci OAMP z 30.11.2006 zaměřenou na „Parlamentní a prezidentské volby v roce 2006“ Zprávy o zemi MV Velká Británie z 27.10.2006 – Volby, Zprávu MZV USA ze dne 6.3.2007 KDR – „Zpráva o

dodržování lidských práv za rok 2006“ ze dne 6.3.2007 a zprávu téhož orgánu z 25. února 2009 zachycující vývoj v roce 2008. Penzum důkazů doplnil o informace obsažené v databázi ČTK se zaměřením na DRK s názvem vývoj země od roku 2001 do současnosti. Správní orgán umožnil žalobkyni, aby se s materiály seznámila. Ta již v předchozím řízení předložila informace a poukázala na stupňující se negativní vývoj bezpečnostní situace v DRK zachycený mimo jiné i ve Zprávě MZV USA ze dne 11.3.2008.

Při jednání provedl krajský soud důkaz výše označenými zprávami a doplnil dokazování o informace, které si sám opatřil. Konkrétně se jednalo o stručnou reakci UNHCR ze 14. července 2010 k otázce soudu ohledně faktické bezpečnosti žalobkyně a nezl. dcery v případě návratu do Kinshasy. Z odpovědi vyplývá, že *„situace žalobkyně jako matky nezl. dítěte bez podpory rodiny není bezpečná. V Kinshase neexistuje žádný systém sociální pomoci a je pravděpodobné, že se žadatelka dostane do zranitelného postavení vůči zneužívání. V Kinshase nedochází k žádným ozbrojeným střetům, ale je nutné vzít v úvahu, že podle zvláštního zmocněnce generálního tajemníka a OSN pro sexuální násilí v konfliktech, Margot Wallstroma, je Kongo hlavním městem světa, kde dochází k pohlavnímu zneužívání a znásilňování a klíčovým problémem je beztrestnost.“* Dále krajský soud konstatoval obsah namátkou vybraných zpráv získaných z oficiálního serveru Novinky.cz. Jejich obsah hovoří o masovém a opakovaném znásilňování značného počtu žen a dětí na východě Demokratické republiky Kongo s konstatováním, že OSN, jejíž základny mírových sil leží blízko města Luvungi, kde k incidentu došlo, selhala. Zprávy hovoří o počtu, resp. odhadech počtu případů znásilnění od roku 2009.

Informace poskytované žalobkyní v průběhu správního řízení jsou průběžně a velmi podrobně zaznamenány v napadeném rozhodnutí na straně druhé až šesté. Žalovaný prakticky doslovně zachycuje přednesy žalobkyně a upozorňuje na zjištěné rozpory. Krajský soud si dovoluje na v tomto směru precizní záznam sdělených informací odkázat a ze svého úhlu pohledu zmíní ta fakta, která pro posouzení důvodnosti podané žádosti považoval za stěžejní již ve svém prvním rozhodnutí: žalobkyně nebyla členem žádné politické strany, konkrétní problémy s orgány státní moci neřešila. Incident vedoucí žalobkyni k rozhodnutí opustit DRK nastal 20.8.2006, kdy vojska prezidenta Kabily přepadla dům rodičů a všechny přítomné osoby kromě žalobkyně zastřelila. Krajský soud se – co se týče hodnocení samotného příběhu žalobkyně a jeho hodnověrnosti – přiklonil k závěrům přijatým a logicky a přesvědčivě odůvodněným žalovaným. Je sice pravdou, že žalobkyně tvrdila od počátku týž azylový důvod, nicméně jeho okolnosti či objasňování konkrétních skutečností již věrohodně nezvládla. Pokud žalovaný označil její příběh za nevěrohodný a pečlivě zaznamenal zjištěné rozpory a nejasnosti, pak mu krajský soud v tomto závěru dává za pravdu. Příběh a okolnosti jejího útěku, kdy jako jediná z rodiny uprchla vojákům, je velmi pochybný a žalovaný správně dovozuje, že při přepadení domu by žalobkyně neměla šanci uniknout způsobem, který popisuje. Další nepřesnosti posouvající příběh žalobkyně do nevěrohodné roviny se váží k neobjasněné délce studia, činnosti její matky (nejprve se chystala informace o volbách uveřejnit, posléze již tvrdila, že s nimi přímo vystoupila 20.8.2006 v televizi),

termínu konání voleb, tvrzení ohledně zastřelení všech rodinných příslušníků, kdy žalobkyně dokázala po prožité hrůze vyskočit z okna domu plného vojáků a vložit svoji bezpečnost do rukou muže, jehož identitu – jak posléze tvrdila – vůbec neznala. Nevysvětlenou zůstala sporná identita právě tohoto muže jménem Pierre Jean, který jí pomohl s útekem, dle jejího přednesu ji živil a následně pomohl zajistit doklady potřebné k vycestování a kterého jasně označila jménem (str. 25 správního spisu), posléze tvrdila nepřesnost v tlumočení s tím, že svého zachránce nezná a dotyčné jméno mělo padnout ve spojení s opozičním kandidátem panem Bembou, pochybnosti ohledně způsobu vycestování, kdy se zjištěné rozpory snažila objasnit stresem a nepřesnostmi v tlumočení. Krajský soud nezlehčuje objektivně vážnou situaci v zemi původu žalobkyně, leč z důvodů výše označených neuvěřil, že v tomto případě popsala své osobní prožitky.

Z těchto důvodů a ve vztahu k této konkrétní námitce krajský soud negativní závěr žalovaného i nadále podporuje. Při opětovném projednání žaloby je ovšem krajský soud nucen připustit své **dřívější dílčí pochybení při hodnocení informací přednesených žalobkyní**, ke kterému přistoupil příliš jednostranně, tedy stejně tak jako žalovaný, nevzal v potaz další obavu vyslovenou žalobkyní, neboť se jednostranně zaměřil na ověřování možné pravdivosti příběhu o přepadení její rodiny vojáky prezidenta Kabily. Krajský soud a stejně tak i žalovaný nevěnoval pozornost další obavě žalobkyně přednesené již při prvním pohovoru konaném 19.1.2007. V něm na výslovnou otázku žalovaného, nechť uvede všechny důvody, které jí vedly k odchodu, na straně 24 rovněž zmínila: *“Také jsem věděla, že když někoho chytnou, zejména dívky, tak je znásilňují, nakazí je různými nemocemi a nakonec je zabijí. Proto jsem odjela.”*

Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 19. 8. 2005, čj. 4 Azs 467/2004-89 konstatuje, že: *...“účelem přiznání azylu je poskytnout ochranu tomu, kdo je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo cítí důvodnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně vymezených. Aby mu mohla být poskytnuta ochrana formou azylu, musí být prokázáno, že je nositelem určitého přesvědčení politického nebo náboženského, pro které je v zemi, jehož občanství má (v zemi jeho posledního trvalého bydliště), reálně pronásledován, nebo že je pronásledován z důvodu příslušnosti k jasně vymezené sociální skupině. Tyto skutečnosti je přitom třeba v řízení před správním orgánem prokázat buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností, které vedly stěžovatele k odchodu ze země původu a podání žádosti o azyl v České republice, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. I v případě, kdy je zjišťování skutkového stavu obtížné, nelze prolomit zásadu materiální pravdy, ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci. Je věcí soudu pak následně přezkoumat, zda správní orgán, dbaje normativních mezí stanovených především správním řádem, ve věci kvalifikovaně rozhodl.”*

Žalobkyně tak předložila jasné, byť stručné tvrzení a bylo na správním orgánu, aby postupoval v intencích požadavků Nejvyššího správního soudu a dalšími

cílenými otázkami a následnými informacemi o zemi původu prověřil opodstatněnost tvrzené obavy žalobkyně. V předchozím správním řízení se tak nestalo a ani krajský soud tomuto pochybení nevěnoval náležitou pozornost a žalovaného na vadu řízení spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu a případném doplnění dokazování k dané otázce neupozornil, ač tak bezpochyby učinit měl. Důkazní situace zachycená k datu původního zrušujícího rozsudku zmíněný postup umožňovala a dokonce i nabízela. I sama žalobkyně poukazovala na otřesné podmínky žen, kdy jejich znásilňování je vážnou věcí na celém území státu a v tomto směru odkázala na hodnocení situace zachycené ve zprávě MZ USA z 11. března 2008. Bylo tedy na žalovaném, aby podrobnějšími otázkami a poté cílenými informacemi o zemi původu ověřil důvodnost obavy žalobkyně přednesené. O tom, že situace žen, dívek a nezř. dětí je v DRK velmi neutěšená a život ohrožující, svědčí jak zprávy žalovaného, tak tentokrát především aktuální informace, které cíleně zajistil krajský soud. Jedná se o stanovisko UNHCR ze 14. července 2010 a informace získané z oficiálního informačního serveru Novinky.cz. Z těchto informací se podává, že v zemi dochází k masivnímu znásilňování žen, dívek i dětí, státní orgány nejsou schopny těmto násilnostem zabránit a rovněž tak se nedaří mírovým jednotkám OSN vlny násilí zastavit.

Kvalifikační směrnice rozvíjí v čl. 7 pojem ochrany před pronásledováním a stanoví, že právní systém poskytující ochranu musí být účinný a žadatel o mezinárodní ochranu k němu musí mít přístup (k otázce eurokonformního výkladu úpravy prvku selhání vnitrostátní ochrany např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16.9.2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, a ze dne 30.9.2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70). Krajský soud vychází z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu konstatuje, že v azylových věcech je třeba v případě zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu aplikovat test "přiměřené pravděpodobnosti": *"Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn. že test "přiměřené pravděpodobnosti" představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn. že test "přiměřené pravděpodobnosti" představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard "nade vše pochybnost" v trestních věcech)]*, nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným." (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82). K tomu krajský soud cituje z dalšího rozsudku NSS, jehož závěry lze aplikovat na projednávanou věc, konkrétně se jedná o rozsudek ze dne 19.5.2004 č. j. 5 Azs 63/2004-60: *"Zákon o azylu pojem „příslušnosti k určité sociální skupině“ dále nerozvádí. Tento termín se objevuje v článku 1 odst. A bod 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z 28. 7. 1957 (Ženevské konvence) a ani tam není upřesněn. Lze však vyjít z praxe soudních rozhodnutí, která se vyčlenila do dvou přístupů, jeden představuje tzv. chráněnou charakteristiku, druhý pak přístup*

sociální percepce. Prvý klade důraz na nezměnitelnou charakteristiku pro člověka natolik zásadní, že by se jí neměl být nucen vzdát, totiž vrozená (např. pohlaví, etnická příslušnost) nebo nezměnitelná z jiných důvodů (např. historických, povolání, stav). Takto byly generovány např. sociální skupina rodiny, žen, homosexuálů.“ Krajský soud se za dané situace domnívá, že je potřebí zkoumat postavení žalobkyně a její obavu z možného násilí rovněž z úhlu pohledu případné *příslušnosti k sociální skupině*. Pokud tedy krajský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného ve smyslu neudělení mezinárodní ochrany dle § 12 b) zákona o azylu nemůže za zjištěného skutkového stavu s přihlédnutím k situaci v zemi původu žalobkyně, která jasné rysy násilí zaznamenávala i v době odchodu žalobkyně, obstát, bylo namístě zrušit rozhodnutí žalovaného a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

I kdyby krajský soud neshledal pochybení shora vytýkané ve vztahu k § 12 zákona o azylu, přesto by přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí. Informace, ze kterých žalovaný vycházel při hodnocení případné možnosti udělení tzv. humanitárního azylu dle § 14 či udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, považuje krajský soud za nedostatečně aktuální, jak ostatně namítla i sama žalobkyně. Krajskými soudy je bez pochybností přijímán požadavek na aktuálnost informací vyslovený v několika rozhodnutích Nejvyššího správního soudu. Ten říká, že soud v konkrétních případech přezkoumává, zda-li ve vztahu k danému pojmu byla uplatněna zásada materiální pravdy ukládající správnímu orgánu povinnost zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a zda na základě takto zjištěného stavu věci správní orgán dle logických pravidel kvalifikovaně rozhodl (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2003, č. j. 4 Azs 4/2003 - 68). Co se týče požadavků na kvalitu a aktuálnost informací o zemi původu použitých v řízeních ve věci mezinárodní ochrany, pak tyto musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81).

Krajský soud je v duchu těchto názorů Nejvyššího správního soudu přesvědčen, že v konkrétní posuzované věci nebyly naplněny požadavky kladené citovanými rozhodnutími jak na zjištění skutkového stavu, tak na informace o zemi původu. Žalovaný vycházel při úvahách o udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany z informací z let 2006 – 2008, kdy nejaktuálnější informací byla zpráva MZ USA z února 2009, která z pochopitelných důvodů mapuje nicméně situaci v roce 2008. Pokud žalovaný tvrdil, že při rozhodování vycházel z informací obsažených v aktuální databázi ČTK, která zachycuje situaci od roku 2001 do současnosti, pak krajský soud ověřil, že poslední aktuální zpráva v této databázi, resp. v její tištěné podobě, která tvoří součást správního spisu, je datována dnem 28.8.2008. Jak krajskému soudu, tak rovněž správnímu orgánu je jisté známo stanovisko Nejvyššího správního soudu, který při úvahách o poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 14a) zákona o azylu logicky vyžaduje posouzení ve vztahu k aktuální situaci v zemi původu. Pokud krajský soud porovnal informace, ze kterých vycházel žalovaný s informacemi, které v průběhu řízení obstaral od UNHCR a z databáze Novinky.cz, pak je zjevný rozpor mezi závěrem žalovaného a obsahem těchto zpráv.

Velmi zarážející je reakce UNHCR na případnou možnost návratu žalobkyně spolu s nezl. dítětem do Kinshasy. Zatímco informační zdroje, ze kterých vycházel žalovaný, mu údajně umožnily učinit závěr o možnosti relativně bezpečného návratu, pak informace od UNHCR hovoří o naprostém opaku. Rovněž soudem získané zprávy o aktuální situaci v DRK z veřejně dostupných zdrojů zachycují velmi dramatickou situaci především ve vztahu k ženám a dívkám. Žalovaný tedy v dalším řízení uváží, zda-li provede se žalobkyní další doplňující pohovor pro účely úvah o jejím posouzení jako členky sociální skupiny žen, na kterých je pácháno násilí bez možnosti dovolat se ochrany. Každopádně bude daná situace vyžadovat poměrně důkladné doplnění dokazování z různých informačních zdrojů, aby žalovaný mohl své rozhodnutí opřít o objektivní a hlavně aktuální zdroje zpráv, jak ostatně již jednou krajský soud požadoval.

Tento požadavek rovněž podporují závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 24. července 2008 čj. 2 Azs 49/2008 v případě skutkově obdobném tomuto sporu, kdy jak žalovanému, tak krajskému soudu v otázce hodnocení situace v zemi původu vytknul toto pochybení: *„Na straně druhé nicméně nebyla vyvrácena tvrzení stěžovatelky týkající se násilností v regionu, ve kterém naposledy žila ani to, že dosahují intenzity reálně ohrožující její život, zdraví či lidskou důstojnost.“* NSS uzavřel, že přijaté závěry mohou obstát toliko částečně, upozornil na řadu internetových odkazů zachycujících aktuální situaci v DRK a uzavřel, že je nezbytné ve směru bezpečnostního vývoje v DRK dokazování doplnit a znovu o žádosti rozhodnout, citují: *„Právě v tomto kontextu je dostatečné a řádné posouzení těchto otázek relevantní jak z pohledu možného poskytnutí mezinárodní ochrany dle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl), tak i (a to především) poskytnutí doplňkové ochrany dle § 14a zákona“.*

Po zvážení námitek žalobkyně, znalostí pohledu NSS na projednání skutkově obdobných případů a v kontextu s dosud shromážděnými důkazy dospěl krajský soud k přesvědčení, že je i nadále namístě pochybovat o správnosti závěru žalovaného, který žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany zamítl. Z důvodů výše uvedených a vysvětlených krajský soud vyhodnotil žalobu jako důvodnou, napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). Po doplněném dokazování správní orgán o žádosti žalobkyně opětovně rozhodne.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně, která měla ve věci úspěch, své konkrétní náklady řízení nepožadovala. Ustanovený advokát požadoval odměnu za dva úkony právní služby ve výši 2 x 2.100,-- Kč (převzetí a příprava zastoupení a účast u jednání soudu). Krajský soud tak ustanovenému advokátu přiznal odměnu za dva úkony právní služby ve výši 4.200,-- Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif] a náhradu hotových výdajů ve výši 600,-- Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 4.800,-- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Krajského soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s.ř.s.).

Proti pravomocnému rozhodnutí je přípustná kasační stížnost, kterou lze podat z důvodů a za podmínek uvedených v § 102 a násl. s.ř.s. ve lhůtě dvou týdnů po doručení rozhodnutí.

Kasační stížnost je třeba podat ke Krajskému soudu v Hradci Králové. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu v Brně, který o ní bude rozhodovat. Nemá-li účastník vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem.

V Hradci Králové dne 22. září 2010

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně